

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมเป็นฐาน
เพื่อส่งเสริมความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็กปฐมวัย

Designing Learning Experiences Based on Social and Cultural Contexts to
Enhance Self-Directed Learning Ability of Early Childhood

ธัญชนัท สังข์เมือง^{1*}, นัตต อัสภาภรณ์² และ ศักดา สวาทะนันท์²

Thanutchanun Sungmuang^{1*}, Natad Assapaporn² and Sakda Swathanan²

¹นักศึกษาสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

¹Graduate Student in Curriculum and Instruction Division, Faculty of Education, Chiang Mai University

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

²Assistant Professor Dr. of Curriculum and Instruction Division, Faculty of Education, Chiang Mai University

*Corresponding author, E-mail: thanutchanuns@gmail.com

(Received: May 10, 2026; Revised: June 10, 2026; Accepted: June 11, 2026)

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) สร้างและหาคุณภาพแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็กปฐมวัย และ 2) เปรียบเทียบความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์ กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 20 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 โรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง กระบวนการจัดประสบการณ์มีการนำบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของตำบลขุนคอง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นชุมชนที่เด็กอาศัยอยู่ ออกแบบเป็นสถานการณ์การเรียนรู้ที่คุ้นเคย เปิดโอกาสให้เด็กลงมือปฏิบัติ ปฏิบัติตามข้อตกลง ใช้เวลาอย่างเหมาะสม และตรวจสอบผลงานของตนเอง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย 1) แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จำนวน 12 แผน รวม 12 ชั่วโมง และ 2) แบบประเมินความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็กปฐมวัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ และร้อยละพัฒนาการ ผลการศึกษาพบว่า 1) แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมเป็นฐานมีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 2) ความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์ โดยมีร้อยละพัฒนาการเท่ากับ 87.80

คำสำคัญ: บริบทสังคมและวัฒนธรรม, ความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง, เด็กปฐมวัย

ABSTRACT

This study aimed to 1) develop and examine the quality of learning experience plans based on social and cultural contexts to enhance the self-directed learning ability of early childhood children, and 2) compare the children's self-directed learning ability before and after participating in the learning experiences. The target group consisted of 20 Kindergarten 2 children in the second semester of the 2025 academic year at Tonkaew Phadung Pittayalai School, selected through purposive sampling. The learning experiences were designed based

on the social and cultural contexts of Khun Khong Subdistrict, Hang Dong District, Chiang Mai Province, where the children lived, in order to create familiar learning situations. The activities provided opportunities for children to engage in hands-on experiences, follow classroom agreements, use time appropriately, and check their own work. The research instruments included 1) 12 learning experience plans, totaling 12 hours, and 2) an assessment form for early childhood children's self-directed learning ability. The data were analyzed using mean, standard deviation, percentage, and percentage of development. The results revealed that 1) the overall appropriateness of the learning experience plans based on social and cultural contexts was at the highest level, and 2) the children's self-directed learning ability after participating in the learning experiences was higher than before, with a percentage of development of 87.80.

Keywords: Social and Cultural Contexts, Self-Directed Learning Ability, Early Childhood Children

บทนำ

การพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เนื่องจากเป็นช่วงวัยแห่งการวางพื้นฐานด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา คุณธรรม และทักษะชีวิตที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในระยะยาว สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561–2580 ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ทุกช่วงวัย ให้มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561) นอกจากนี้ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยยังให้ความสำคัญกับการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการผ่านการเล่น การลงมือปฏิบัติจากประสบการณ์ตรง และการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจ ประสบการณ์เดิม และบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) แนวทางดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยควรเกิดจากประสบการณ์ที่มีความหมาย ใกล้ตัว และสอดคล้องกับชีวิตจริงของเด็ก

ทักษะสำคัญประการหนึ่งที่ได้รับการส่งเสริมตั้งแต่ระดับปฐมวัย คือ ความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นความสามารถของเด็กในการควบคุมพฤติกรรม ความคิด และอารมณ์ของตนเองให้เหมาะสมกับสถานการณ์การเรียนรู้ สามารถปฏิบัติกิจกรรมตามข้อตกลง ดำเนินงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย และตรวจสอบการปฏิบัติของตนเองได้ สิริพันธ์ ลัดดาภิรมย์ (2558) กล่าวว่า การกำกับตนเองเป็นความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมการเรียนรู้บนพื้นฐานของการตระหนักรู้ในความสามารถ ความสนใจ และการกำหนดเป้าหมายเพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้สำเร็จ สอดคล้องกับ Arbeau and Coplan (2007) ที่อธิบายว่าการกำกับตนเองเป็นพื้นฐานสำคัญของความสำเร็จของเด็กปฐมวัย ทั้งด้านสมาธิ การควบคุมตนเอง ความอดทน การรอคอย การวางแผน และการปรับตัวต่อสถานการณ์ใหม่ ๆ ความสามารถดังกล่าวยังสัมพันธ์กับทักษะสมองด้านการบริหารจัดการตนเอง หรือ Executive Functions: EF ซึ่งเกี่ยวข้องกับการจดจ่อใส่ใจ การจำเพื่อใช้งาน การยับยั้งพฤติกรรม การควบคุมอารมณ์ และการติดตามประเมินตนเอง (นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล, 2560) หากเด็กขาดความสามารถดังกล่าว อาจส่งผลให้มีพฤติกรรมวอกแวกง่าย ขาดความอดทนรอคอย ควบคุมอารมณ์ได้ยาก ทำกิจกรรมไม่สำเร็จตามเป้าหมาย หรือยังไม่สามารถตรวจสอบผลงานของตนเองได้ ซึ่งอาจกระทบต่อการเรียนรู้ การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการปรับตัวทางสังคม (พิมพ์จุฑา นิยมภากรรัตน์, 2559)

การส่งเสริมความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็กปฐมวัยจึงควรเกิดขึ้นผ่านการจัดประสบการณ์ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกพฤติกรรมดังกล่าวในสถานการณ์จริงอย่างต่อเนื่อง ไม่ใช่เป็นเพียงการบอก การสั่ง หรือการเตือนให้เด็กควบคุมตนเองเท่านั้น กรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วยแนวคิดการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura (1977) ซึ่ง

อธิบายว่าเด็กเรียนรู้พฤติกรรมผ่านการสังเกตตัวแบบ การเลียนแบบ และการได้รับแรงเสริมจากบุคคลรอบข้าง ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดสังคมวัฒนธรรมของ Vygotsky (1978) ที่มองว่าการเรียนรู้ของเด็กเกิดขึ้นผ่านปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ภาษา และวัฒนธรรม โดยเด็กสามารถพัฒนาไปสู่ระดับที่สูงขึ้นได้เมื่อได้รับการช่วยเหลือจากผู้ใหญ่หรือเพื่อนที่มีความสามารถมากกว่า สอดคล้องกับ Bodrova and Leong (2007) ที่อธิบายว่า เด็กปฐมวัยสามารถพัฒนาจากการถูกกำกับจากภายนอกไปสู่การกำกับตนเองได้ผ่านกิจกรรมที่มีปฏิสัมพันธ์ กติกา สัญลักษณ์ ภาษา และการสนับสนุนจากครูหรือเพื่อน

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมเป็นฐานเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย เนื่องจากเป็นการนำสถานการณ์ เรื่องราว วิถีชีวิต ภูมิปัญญา ประเพณี อาชีพ แหล่งเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมในชุมชนมาใช้เป็นฐานในการออกแบบกิจกรรม เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากสิ่งที่คุ้นเคยและเชื่อมโยงกับชีวิตจริง การจัดการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐานนั้น ช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้กับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน เห็นความหมายของสิ่งที่เรียน และสามารถนำประสบการณ์ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่นได้ (Bennett & Holman, 2002; De Jong, 2008; Gilbert, 2006) เมื่อพิจารณาในระดับปฐมวัย บริบททางสังคมและวัฒนธรรมไม่ได้เป็นเพียงเนื้อหาเกี่ยวกับท้องถิ่นเท่านั้น แต่ยังเป็นสถานการณ์การเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติ มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ทำกิจกรรมภายใต้ข้อตกลง ขั้นตอน และเวลาที่เหมาะสมกับวัย ตลอดจนสะท้อนผลการปฏิบัติของตนเอง กระบวนการดังกล่าวเชื่อมโยงกับการส่งเสริมความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง กล่าวคือ เด็กได้ฝึกจดจำกับกิจกรรมที่สัมพันธ์กับประสบการณ์เดิม ฝึกฟังและปฏิบัติตามคำสั่งผ่านขั้นตอนของกิจกรรม ฝึกรอคอยและยับยั้งพฤติกรรมเมื่อต้องทำงานร่วมกับผู้อื่น ฝึกใช้เวลาในการทำงานให้สำเร็จ และฝึกตรวจสอบหรือสะท้อนผลงานของตนเองหลังทำกิจกรรม นอกจากนี้ Diamond และ Lee (2011) พบว่า การพัฒนาทักษะ EF ของเด็กสามารถเกิดขึ้นได้ผ่านกิจกรรมที่ทำหาย สนุกสนาน ลดความเครียด และส่งเสริมความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ขณะที่ Yusra และ Saragih (2016) ชี้ให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้ตามบริบทวัฒนธรรมช่วยส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ด้วยตนเองและแรงจูงใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน สอดคล้องกับเสาวรส ชูศรี และอุทัยวรรณ ดอกพรม (2566) และณัฏฐา ภระบรณ (2568) ที่พบว่า การนำอัตลักษณ์ชุมชนและบริบทพื้นที่มาใช้ในการจัดประสบการณ์สามารถส่งเสริมการมีส่วนร่วม แรงจูงใจ ความภาคภูมิใจในท้องถิ่น และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยได้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับวรวิญญา ศรีบัว (2565) และศุภางค์จิต กลยาแก้ว (2567) ที่พบว่า การจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาหรือบริบทท้องถิ่นเป็นฐานผ่านการลงมือปฏิบัติจริงและสื่อของจริง ช่วยกระตุ้นความสนใจ การมีส่วนร่วม และพัฒนาการของเด็กปฐมวัย อย่างไรก็ตาม จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่างานวิจัยส่วนใหญ่เน้นการใช้บริบทท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมความรู้ ความภาคภูมิใจในท้องถิ่น ทักษะทางสังคม หรือพัฒนาการโดยรวมของเด็กปฐมวัย ขณะที่งานที่เชื่อมโยงการจัดการประสบการณ์โดยใช้บริบทใกล้ชิดตัวเด็กกับการส่งเสริมความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็กปฐมวัยยังมีจำกัด โดยเฉพาะการใช้บริบททางสังคมและวัฒนธรรม เป็นสถานการณ์สำหรับฝึกพฤติกรรมการกำกับตนเองที่สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กอนุบาลปีที่ 2 ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ การจดจ่อใส่ใจ การปฏิบัติตามคำสั่ง การรู้ยับยั้งและรอคอย การใช้สอยเวลาตามที่กำหนด และการประเมินตนเองและตรวจสอบผลงาน ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้จึงมุ่งพัฒนาการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ที่ใช้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมใกล้ตัวเด็กเป็นฐาน เพื่อเชื่อมโยงการเรียนรู้จากบริบทชุมชนกับการส่งเสริมความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็กปฐมวัย

โรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ มีการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโดยมุ่งพัฒนาเด็กอายุ 3-6 ปี ผ่านการเล่น การลงมือปฏิบัติ และการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา (โรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย, 2568) อย่างไรก็ตาม จากการจัดประสบการณ์ประจำวันของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ผู้ศึกษาได้สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กในกิจกรรมที่หลากหลาย พบว่า เด็กบางส่วนยังจดจ่อกับกิจกรรมได้ไม่นาน ต้องได้รับการเตือนซ้ำในการปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อตกลง รอคอยตามลำดับได้ยาก ใช้เวลาในการทำกิจกรรมเกินกว่าที่กำหนด และยัง

ตรวจสอบหรือสะท้อนผลการทำงานของตนเองได้ไม่ชัดเจน สอดคล้องกับผลการประเมินพัฒนาการภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 ด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม ซึ่งพบว่า เด็กจำนวน 16 คน จากทั้งหมด 20 คน มีผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้ และมีคะแนนเฉลี่ยในภาพรวมเท่ากับ 2.16 สะท้อนให้เห็นว่าเด็กยังควรได้รับการส่งเสริมพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมอารมณ์ การรอคอย การปฏิบัติตามข้อตกลง และการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นของเด็กกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งบริบทของตำบลขุนคอง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นพื้นที่ตั้งของโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย มีทุนทางสังคมและวัฒนธรรมที่หลากหลาย ทั้งแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น อาชีพ งานหัตถกรรม ประเพณี และวิถีชีวิตที่ใกล้ชิดตัวเด็ก เช่น บ้านถวายซึ่งเป็นแหล่งหัตถกรรมไม้แกะสลัก การจักสาน การทอผ้าพื้นเมือง ประเพณีสงกรานต์พญานาคหนองโง้ง และวิถีเกษตรกรรมในท้องถิ่น บริบทเหล่านี้เป็นสิ่งที่เด็กมีโอกาสร่วมเห็นหรือรับรู้จากครอบครัวและชุมชน จึงสามารถนำมาออกแบบเป็นสถานการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายต่อเด็กได้ สอดคล้องกับปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2563) ที่กล่าวว่า ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้สำคัญสำหรับเด็กปฐมวัย เพราะทรัพยากรในชุมชนสามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษาครั้งนี้จึงนำแนวคิดการเลือกบริบทของ De Jong (2008) มาใช้เป็นกรอบในการพิจารณาบริบท 4 ด้าน ได้แก่ ขอบเขตด้านบุคคล ขอบเขตด้านชุมชนและสังคม ขอบเขตด้านองค์ประกอบอาชีพ และขอบเขตด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อออกแบบหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดประสบการณ์ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงของเด็ก และเอื้อต่อการฝึกพฤติกรรมการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างเหมาะสมกับวัย

จากความสำคัญของความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็กปฐมวัย ประกอบกับข้อมูลจากการสังเกตและผลการประเมินพัฒนาการของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่สะท้อนว่าเด็กยังควรได้รับการส่งเสริมด้านการจัดจ่อ การปฏิบัติตามคำสั่ง การรอคอย การใช้เวลา และการตรวจสอบผลงานของตนเอง ผู้ศึกษาจึงสนใจพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมเป็นฐาน เพื่อเชื่อมโยงการเรียนรู้จากบริบทที่อยู่ใกล้ตัวเด็กกับการส่งเสริมความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็กปฐมวัย อันเป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้และการดำรงชีวิต

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อสร้างและหาคุณภาพแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับเด็กปฐมวัย
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมเป็นฐาน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาครั้งนี้ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ให้นิยามศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้ คือ

1. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมเป็นฐาน หมายถึง การจัดหน่วยและแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ผู้ศึกษาสังเคราะห์ขึ้นจากแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐาน แนวคิดสังคมวัฒนธรรม และแนวทางการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยนำบริบทสังคมและวัฒนธรรมของตำบลขุนคอง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ วิถีชีวิต ภูมิปัญญาท้องถิ่น อาชีพ ประเพณี แหล่งเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมในชุมชน มาใช้เป็นสถานการณ์ในการจัดกิจกรรม เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากสิ่งที่คุ้นเคยและเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน ประกอบด้วย 4 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 12 แผน และมีกระบวนการจัดประสบการณ์ 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) กำหนดสถานการณ์ที่คุ้นเคย 2) ลงมือปฏิบัติผ่านกิจกรรม 3) สรุปแนวคิดสำคัญ และ 4) เชื่อมโยงสู่ชีวิตประจำวัน

2. ความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็กปฐมวัย หมายถึง ความสามารถของเด็กปฐมวัยในการควบคุมพฤติกรรม ความคิด และอารมณ์ของตนเองให้เหมาะสมกับสถานการณ์การเรียนรู้ สามารถปฏิบัติกิจกรรมตามข้อตกลงทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย และตรวจสอบการปฏิบัติของตนเองได้ ผู้ศึกษาได้สังเคราะห์องค์ประกอบของความสามารถดังกล่าวจากแนวคิดการกำกับการตนเอง ทักษะสมองด้านการบริหารจัดการตนเอง หรือ Executive Functions: EF และพฤติกรรมที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย โดยกำหนดเป็นความสามารถที่สังเกตได้ 5 ด้าน ได้แก่

- 1) การจดจ่อใส่ใจ หมายถึง ความสามารถของเด็กในการจดจ่อกับกิจกรรมหรือสิ่งเร้าที่กำหนดได้ตามช่วงเวลาที่เหมาะสมกับวัย แม้มีสิ่งรบกวนรอบข้าง
- 2) การปฏิบัติตามคำสั่ง หมายถึง ความสามารถของเด็กในการรับรู้ จดจำ และนำคำสั่ง กติกา หรือขั้นตอนของกิจกรรมไปปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่อง
- 3) การรู้ยับยั้งและรอคอย หมายถึง ความสามารถของเด็กในการควบคุมพฤติกรรมและอารมณ์ ยับยั้งการกระทำที่ไม่เหมาะสม และรอคอยตามข้อตกลงหรือสถานการณ์ที่กำหนด
- 4) การใช้สอยเวลาตามที่กำหนด หมายถึง ความสามารถของเด็กในการลงมือทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง จัดการการทำงานของตนเอง และทำงานให้สำเร็จภายในเวลาที่กำหนด
- 5) การประเมินตนเองและตรวจสอบผลงาน หมายถึง ความสามารถของเด็กในการตรวจสอบ ประเมิน และสะท้อนผลการปฏิบัติงานของตนเอง ทั้งด้านความถูกต้อง ความครบถ้วน และความรู้สึกต่อผลงาน

3. แบบประเมินความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็กปฐมวัย หมายถึง เครื่องมือที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ประเมินพฤติกรรมที่สะท้อนความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมเป็นฐาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ครอบคลุมความสามารถ 5 ด้าน ตามองค์ประกอบความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้แก่ การจดจ่อใส่ใจ การปฏิบัติตามคำสั่ง การรู้ยับยั้งและรอคอย การใช้สอยเวลาตามที่กำหนด และการประเมินตนเองและตรวจสอบผลงาน โดยกำหนดระดับคุณภาพ 3 ระดับ พร้อมทั้งมีส่วนบันทึกพฤติกรรมที่เกิดขึ้นและข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเพื่อสะท้อนพฤติกรรมรายบุคคลของเด็ก

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. เด็กปฐมวัยได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมใกล้ตัว ผ่านกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยและสอดคล้องกับชีวิตจริง ทำให้เด็กมีโอกาสดูแลและพัฒนาความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้แก่ การจดจ่อใส่ใจ การปฏิบัติตามคำสั่ง การรู้ยับยั้งและรอคอย การใช้สอยเวลาตามที่กำหนด และการประเมินตนเองและตรวจสอบผลงาน
2. ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัยได้รับแนวทางในการออกแบบและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่นำบริบททางสังคมและวัฒนธรรมในท้องถิ่นมาใช้เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็กปฐมวัย ทั้งด้านการกำหนดสถานการณ์การเรียนรู้ การจัดกิจกรรม การใช้สื่อ และการประเมินพฤติกรรมของเด็ก
3. สถานศึกษาได้รับแนวทางในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ กิจกรรม และหลักสูตรสถานศึกษาที่เชื่อมโยงกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชน ตลอดจนสามารถนำทรัพยากร ภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่มาใช้ในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

วิธีดำเนินการศึกษา

ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 20 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 โรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย โดยการศึกษาครั้งนี้ใช้รูปแบบการศึกษาแบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้บริบทสังคมและวัฒนธรรมเป็นฐาน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้ศึกษาได้พัฒนาหน่วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้จำนวน 4 หน่วยการจัดประสบการณ์ โดยยึดบูรณาการบริบทสังคมและวัฒนธรรมของตำบลขุนคอง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่เป็นเนื้อหา สารการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสาระที่ควรเรียนรู้ 4 สาระที่ได้มีการกำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2568 ได้แก่ 1) เชียงใหม่บ้านเฮา 2) ชุมชนเราชื่อบ้านถาว 3) หนูน้อยดาวพิเศษ และ 4) การเดินทางที่แสนพิเศษของต้นไม้ โดยผู้ศึกษาได้สร้างแผนการจัดประสบการณ์ที่ใช้กระบวนการการจัดประสบการณ์ที่มีบริบทสังคมและวัฒนธรรมเป็นฐานมาเป็นขั้นตอนในการกิจกรรมเสริมประสบการณ์ 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1) กำหนดสถานการณ์ที่คุ้นเคย ขั้นที่ 2) ลงมือปฏิบัติผ่านกิจกรรม ขั้นที่ 3) สรุปแนวคิดสำคัญ และ ขั้นที่ 4) เชื่อมโยงสู่ชีวิตประจำวัน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็กปฐมวัย

ขอบเขตด้านตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรต้น คือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้บริบทสังคมและวัฒนธรรมเป็นฐาน

ตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็กปฐมวัย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การจดจ่อใส่ใจ (Attention) 2) การปฏิบัติตามคำสั่ง (Working Memory) 3) การรู้ยับยั้งและรอคอย (Inhibitory Control) 4) การใช้สอยเวลาตามที่กำหนด (Time Management and Goal - Directed Behavior) และ 5) การตรวจประเมินตนเอง (Self - Monitoring)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็กปฐมวัย มีทั้งหมด 4 หน่วยการจัดประสบการณ์ ประกอบด้วยแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้จำนวน 12 แผน รวมระยะเวลา 12 ชั่วโมง โดยนำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน โดยผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย จำนวน 2 ท่าน 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 1 ท่าน 3) ผู้เชี่ยวชาญการจัดการเรียนรู้โดยการบูรณาการร่วมกับบริบทท้องถิ่น 1 ท่าน และ 4) ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดและประเมินผลสำหรับเด็กปฐมวัย จำนวน 1 ท่าน เพื่อประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ พบว่า ระดับคุณภาพด้านความเหมาะสมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.34 โดยมีโครงสร้างหน่วยการจัดประสบการณ์และแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 โครงสร้างหน่วยและแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดประสบการณ์	สาระการเรียนรู้ (บริบทสังคมและวัฒนธรรมเป็นฐาน)	กิจกรรมสำคัญ	องค์ประกอบความสามารถ ในการกำกับการเรียนรู้ ด้วยตนเอง	จำนวน ชั่วโมง
1. เชียงใหม่ บ้านเฮา	1.1 บ้านเฮาอยู่ไหน (ชื่อและที่ตั้ง)	ขอบเขตด้านบุคคล ชีวิตประจำวัน และ สังคม:	- สำนวณที่ตั้งผ่าน Google Map	- การจดจ่อใส่ใจ (Attention)	1
	1.2 ประเพณีสงกรานต์ พระธาตุหนองโง	- ที่ตั้งจังหวัด เชียงใหม่ - ประเพณีสงกรานต์	- จำลองการ ทำอาหารพื้นเมือง	- การรู้ยับยั้งและรอคอย (Inhibitory Control)	1
	1.3 ของกินบ้านเฮา	พระธาตุหนองโง - อาหารพื้นเมือง (ของกินบ้านเฮา)			1
2. ชุมชนเรา ชื่อบ้านถวาย (3 ชั่วโมง)	2.1 Made in บ้าน ถวาย	ขอบเขตด้าน องค์ประกอบ	- ฝึกเดินเส้นทาง ลายชั้นโตก	- การใช้สอยเวลาตาม กำหนด (Time Management)	1
	2.2 เดินเส้นทาง ชั้นโตก	อาชีพ: - งานหัตถกรรม	- ปฏิบัติงานสาน และติดลายชั้นโตก	- การปฏิบัติตามคำสั่ง (Working Memory)	1
	2.3 นักจักสานบันลือ โลก	แกะสลักไม้ - เครื่องจักสาน และการเดินเส้นทาง แต่งลาย			1
3. หนูน้อยดา วิเศษ (3 ชั่วโมง)	3.1 มาแยกขยะกัน !	ขอบเขตด้านชุมชน และสังคม:	- เกมจำลองการคัด แยกขยะ	- การปฏิบัติตามคำสั่ง (Working Memory)	1
	3.2 ความสำคัญของ ขยะ	- การจัดการปัญหา ขยะในชุมชน - การคัดแยก ประเภทขยะ	- ประดิษฐ์ของเล่น จากเศษวัสดุ (ขยะ แปลงร่าง)	- การประเมินตนเองและ ตรวจสอบผลงาน (Self- Monitoring)	1
	3.3 ขยะแปลงร่าง				1

ตารางที่ 1 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดประสบการณ์	สาระการเรียนรู้ (บริบทสังคมและวัฒนธรรมเป็นฐาน)	กิจกรรมสำคัญ	องค์ประกอบความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง	จำนวนชั่วโมง
4. การเดินทางแสนพิเศษของต้นไม้ (3 ชั่วโมง)	4.1 ส่วนประกอบของต้นลำไย	ขอบเขตด้านวิทยาศาสตร์: - วัฏจักรการเจริญเติบโตของต้นลำไย	- สำรวจส่วนประกอบของต้นไม้	- การรู้ยับยั้งและรอคอย (Inhibitory Control) - การประเมินตนเองและตรวจสอบผลงาน (Self-Monitoring)	1
	4.2 การเจริญเติบโตของต้นลำไย	ลำไย	- การทำไอศกรีม/แปรรูปผลผลิตจากลำไย		1
	4.3 ประโยชน์ของต้นลำไย	- การใช้ประโยชน์จากลำไย			1
รวมระยะเวลา					12

2. แบบประเมินความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็กปฐมวัย มีลักษณะเป็นแบบประเมินความสามารถที่ประกอบด้วยเกณฑ์การประเมินความสามารถ 5 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ 1) การจดจ่อใส่ใจ 2) การปฏิบัติตามคำสั่ง 3) การรู้ยับยั้งและรอคอย 4) การใช้สอยเวลาตามที่กำหนด 5) การประเมินตนเองและตรวจสอบผลงาน ตามระดับความสามารถของเด็กในแต่ละตัวบ่งชี้ การประเมินผลจะดำเนินการโดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนรูบริกส์ (Rubrics) โดยกำหนดระดับคุณภาพ 3 ระดับ ได้แก่ ระดับ 3 หมายถึง ดี ระดับ 2 หมายถึง พอใช้ และระดับ 1 หมายถึง ควรส่งเสริม เพื่อประเมินความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็กปฐมวัย โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) พบว่ามีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 สรุปได้ว่า แบบประเมินมีความสอดคล้องและเหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนต้นแก้วดงพิทยาลัย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อดำเนินการศึกษากับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 20 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 พร้อมทั้งจัดเตรียมเครื่องมือ สื่อ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

2. ประเมินความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนการจัดประสบการณ์ โดยใช้แบบประเมินความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็กปฐมวัยที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น ซึ่งมีเกณฑ์การประเมินแบบรูบริกที่กำหนดไว้ล่วงหน้า เพื่อให้การประเมินเป็นไปอย่างชัดเจนและเป็นระบบ จากนั้นบันทึกผลการประเมินก่อนเรียน

3. ดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้บริบทสังคมและวัฒนธรรมเป็นฐาน จำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้ รวม 12 แผน ระยะเวลา 12 ชั่วโมง ระหว่างวันที่ 19 มกราคม 2569 ถึง 13 กุมภาพันธ์ 2569 โดยใช้กระบวนการจัดประสบการณ์ 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) กำหนดสถานการณ์ที่คุ้นเคย 2) ลงมือปฏิบัติผ่านกิจกรรม 3) สรุปแนวคิดสำคัญ และ 4) เชื่อมโยงสู่ชีวิตประจำวัน

ระหว่างการจัดกิจกรรม ผู้ศึกษาได้สังเกตและบันทึกพฤติกรรมของเด็กเกี่ยวกับความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองในบันทึกหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

4. เมื่อดำเนินการจัดประสบการณ์ครบทั้ง 12 แผนแล้ว ผู้ศึกษาประเมินความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็กปฐมวัยหลังการจัดประสบการณ์ จากนั้นนำคะแนนจากการประเมินก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ รวมทั้งข้อมูลจากการสังเกตไปวิเคราะห์และแปลผลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากคะแนนแบบประเมินความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็กปฐมวัย ทั้งก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้การเปรียบเทียบเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ จากนั้นนำค่าร้อยละไปแปลผลระดับความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็กปฐมวัย ตามเกณฑ์ที่ปรับใช้จากหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย พุทธศักราช 2568 (โรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย, 2568) ดังนี้

ร้อยละ 90–100 หมายถึง เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองอยู่ในระดับดีเยี่ยม

ร้อยละ 80–89 หมายถึง เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองอยู่ในระดับดี

ร้อยละ 70–79 หมายถึง เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองอยู่ในระดับปานกลาง

ร้อยละต่ำกว่า 70 หมายถึง เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองอยู่ในระดับควรปรับปรุง

2. วิเคราะห์ความก้าวหน้าของความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็กปฐมวัย โดยเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และคำนวณค่าร้อยละพัฒนาการ โดยปรับใช้เกณฑ์การแปลผลตามแนวคิดของศิริชัย กาญจนวาสี (2552) เพื่อแสดงระดับความก้าวหน้าของเด็กทั้งรายบุคคลและภาพรวม ดังนี้

ร้อยละพัฒนาการ 75.01–100.00 หมายถึง มีพัฒนาการอยู่ในระดับสูงมาก

ร้อยละพัฒนาการ 50.01–75.00 หมายถึง มีพัฒนาการอยู่ในระดับสูง

ร้อยละพัฒนาการ 25.01–50.00 หมายถึง มีพัฒนาการอยู่ในระดับปานกลาง

ร้อยละพัฒนาการ 0.00–25.00 หมายถึง มีพัฒนาการอยู่ในระดับเริ่มต้น

3. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมระหว่างการจัดประสบการณ์ โดยนำข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรม คำพูด และการแสดงออกของเด็กปฐมวัยมาจัดหมวดหมู่และนำเสนอในลักษณะพรรณนา เพื่อใช้อธิบาย สนับสนุน และขยายความผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณให้เห็นการเปลี่ยนแปลงของเด็กได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ผลการศึกษา

1. ผลการสร้างและหาคุณภาพแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็กปฐมวัย ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินแผนการจัดประสบการณ์โดยใช้บริบทสังคมและวัฒนธรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็กปฐมวัยรายแผน

แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	ผลการประเมิน		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
หน่วยที่ 1 เชียงใหม่บ้านเฮา	4.84	0.37	เหมาะสมมากที่สุด
หน่วยที่ 2 ชุมชนของเราชื่อบ้านถวายเป็น	4.80	0.40	เหมาะสมมากที่สุด
หน่วยที่ 3 หนูน้อยดาวพิเศษ	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด
หน่วยที่ 4 การเดินทางที่แสนพิเศษของต้นไม้	4.87	0.34	เหมาะสมมากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.87	0.34	เหมาะสมมากที่สุด

สรุปได้ว่า แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมเป็นฐาน มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.87, ส่วนเบี่ยงเบน = 0.34) และเมื่อพิจารณารายหน่วย พบว่าทุกหน่วยการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยหน่วยที่ 3 หนูน้อยดาวพิเศษ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (ค่าเฉลี่ย = 5.00, ส่วนเบี่ยงเบน = 0.00) รองลงมาได้แก่ หน่วยที่ 4 การเดินทางที่แสนพิเศษของต้นไม้ หน่วยที่ 1 เชียงใหม่บ้านเฮา และหน่วยที่ 2 ชุมชนของเราชื่อบ้านถวายเป็น ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าแผนการจัดประสบการณ์ที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพและเหมาะสมต่อการนำไปใช้จัดประสบการณ์การเรียนรู้กับเด็กปฐมวัย

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็กปฐมวัย หลังได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมเป็นฐาน

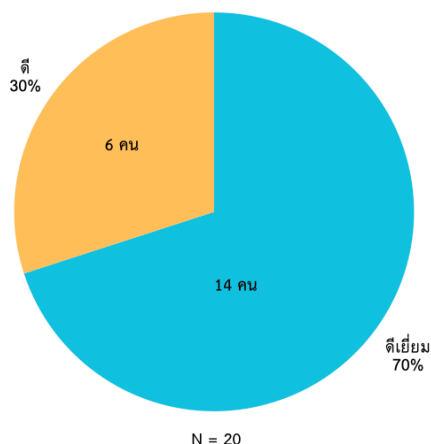
2.1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับเด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมเป็นฐาน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับเด็กปฐมวัยหลังจากได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมเป็นฐาน (N = 20)

ความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง (คะแนนเต็ม)	ก่อนการจัดประสบการณ์				หลังการจัดประสบการณ์				ร้อยละ พัฒนา การ	ระดับ พัฒนา การ
	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน	ร้อยละ	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน	ร้อยละ	แปลผล		
1. การการจัดจ่อใส่ใจ (9 คะแนน)	3.70	0.80	41.11	ควรปรับปรุง	7.90	1.02	87.78	ดี	80.83	สูงมาก
2. การปฏิบัติตามคำสั่ง (12 คะแนน)	5.25	1.55	43.75	ควรปรับปรุง	11.45	0.95	95.42	ดี	91.85	สูงมาก
3. การรู้ยับยั้งและรอคอย (12 คะแนน)	4.90	1.07	40.83	ควรปรับปรุง	11.25	1.16	93.75	ดีเยี่ยม	90.09	สูงมาก
4. การใช้สอยเวลาตามที่ กำหนด (9 คะแนน)	4.50	1.05	50.00	ควรปรับปรุง	8.20	0.83	91.11	ดีเยี่ยม	82.92	สูงมาก
5. การประเมินตนเองและ ตรวจสอบผลงาน (9 คะแนน)	3.95	1.00	43.89	ควรปรับปรุง	8.70	0.47	96.67	ดีเยี่ยม	95.00	สูงมาก
รวม (51 คะแนน)	22.30	4.76	43.73	ควร ปรับปรุง	47.50	3.27	93.14	ดี เยี่ยม	87.80	สูงมาก

จากผลการเปรียบเทียบ พบว่า เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองหลังได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมเป็นฐานสูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์ โดยคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 22.30 อยู่ในระดับควรปรับปรุง และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 47.50 อยู่ในระดับดีเยี่ยม มีร้อยละพัฒนาการเท่ากับ 87.80 ซึ่งอยู่ในระดับสูงมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านมีร้อยละพัฒนาการอยู่ในระดับสูงมาก โดยด้านการประเมินตนเองและตรวจสอบผลงานมีร้อยละพัฒนาการสูงสุด เท่ากับ 95.00 รองลงมา คือ ด้านการปฏิบัติตามคำสั่ง เท่ากับ 91.85 ด้านการรู้ยับยั้งและรอคอย เท่ากับ 90.09 ด้านการใช้สอยเวลาตามที่กำหนด เท่ากับ 82.92 และด้านการจัดจ่อใส่ใจ เท่ากับ 80.83 ตามลำดับ และเมื่อจำแนกระดับตามผลการประเมินเป็นรายบุคคลพบว่า เด็กปฐมวัยมีคะแนนอยู่ในระดับ ดีเยี่ยม จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 70 และระดับ ดี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 30 ตามลำดับ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ผลการประเมินรายบุคคล

หลังจากได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีคะแนนอยู่ในระดับ ดีเยี่ยม จำนวน 14 คน และระดับ ดี จำนวน 6 คน

2.2 ผลการสังเกตพฤติกรรมในขณะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ผลการสังเกตพฤติกรรมของเด็กปฐมวัยระหว่างการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมเป็นฐาน จำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้ รวม 12 แผน พบว่า เด็กแสดงพฤติกรรมที่สะท้อนความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับตัวบ่งชี้ทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

1) ด้านการการจดจ่อใส่ใจ เด็กมีพฤติกรรมสนใจต่อกิจกรรมที่อยู่ตรงหน้าได้ต่อเนื่องมากขึ้น โดยเฉพาะกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับบริบทใกล้ตัว เช่น การสำรวจแผนที่ การฟังนิทานเกี่ยวกับชุมชนบ้านถวาย การสังเกตวัสดุท้องถิ่น การสำรวจขยะ และการเรียนรู้จากต้นลำไยจริง เด็กหลายคนสามารถจดจ่อกับสื่อ กิจกรรม หรือชิ้นงานได้จนเสร็จ แม้มีสิ่งรบกวนรอบข้าง อีกทั้งยังพบพฤติกรรมช่วยเหลือเพื่อนให้กลับมาสนใจงาน เช่น การบอกเพื่อนว่า “ตั้งใจทำงานสิ อย่ามัวแต่เล่น” ซึ่งสะท้อนการกำกับการความสนใจของตนเองและกลุ่ม

2) ด้านการปฏิบัติตามคำสั่ง เด็กสามารถจดจำกติกา ขั้นตอน และเงื่อนไขของกิจกรรม แล้วนำไปใช้ในการปฏิบัติจริงได้ดีขึ้น เช่น การจำแนกอาหารตามประเภท การเรียงลำดับขั้นตอนการสรงน้ำพระธาตุ การทำกิจกรรม “หยุด-คิด-ทิ้ง” ในการคัดแยกขยะ และการปฏิบัติตามขั้นตอนการทำไอศกรีมลำไย เด็กบางคนสามารถย้าเตือนเพื่อนให้ปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนที่ถูกต้อง แสดงให้เห็นว่าเด็กไม่ได้เพียงทำตามคำสั่งเท่านั้น แต่สามารถเข้าใจและนำกติกาไปใช้ในสถานการณ์การเรียนรู้ได้อย่างมีเหตุผล

3) ด้านการรู้ยับยั้งและรอคอย เด็กมีพฤติกรรมการควบคุมตนเองและการรอคอยที่ชัดเจนขึ้น เช่น การยกมือก่อนตอบคำถาม การเข้าแถวรอคิว การไม่แซงเพื่อน การรอใช้อุปกรณ์ร่วมกัน และการไม่หยิบหรือชิมอาหารก่อนเวลาที่กำหนด ในบางสถานการณ์ เด็กสามารถเตือนเพื่อนให้ปฏิบัติตามข้อตกลง เช่น “เข้าแถว อย่าแซงกัน” หรือ “ให้หยุดทิ้งก่อน อย่าเพิ่งรีบทิ้ง” นอกจากนี้ เมื่อเผชิญปัญหาหรือความผิดพลาด เด็กเริ่มควบคุมอารมณ์ ยอมรับคำแนะนำ และกลับมาทำกิจกรรมต่อได้อย่างเหมาะสม

4) ด้านการใช้สอยเวลาตามที่กำหนด เด็กเริ่มตระหนักถึงเงื่อนไขของเวลา และพยายามทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด เช่น การดูนาฬิกา การฟังเพลงเพื่อกะเวลา การแบ่งหน้าที่กันในกลุ่ม และการเตือนเพื่อนให้เร่งทำงานให้ทัน เด็กบางคนพูดว่า “ทำงานอย่าลืมดูเวลาด้วย” หรือ “เพลงจะจบแล้ว รีบแปะใบไม้สิ” พฤติกรรมดังกล่าวสะท้อนว่าเด็กเริ่มวางแผน ควบคุม จังหวะการทำงาน และรับผิดชอบต่องานของตนเองและกลุ่มมากขึ้น

5) ด้านการประเมินตนเองและตรวจสอบผลงาน เด็กสามารถตรวจสอบความถูกต้องของงานและสะท้อนผลการปฏิบัติของตนเองได้ชัดเจนขึ้น เช่น การตรวจสอบความครบถ้วนของชิ้นงาน การเปรียบเทียบผลงานกับตัวอย่าง การบอกจุดที่ต้องแก้ไข การประเมินความถูกต้องของการคัดแยกขยะ และการใช้สัญลักษณ์หน้ายิ้มในการประเมินผลงานตนเอง เด็กบางคนสามารถอธิบาย เหตุผลของการเลือกใช้วัสดุ สี หรือวิธีการทำงาน รวมทั้งชื่นชมและให้เหตุผลต่อผลงานของเพื่อนได้ แสดงให้เห็นถึงการรู้เท่าทัน ความคิดและการกระทำของตนเอง

โดยสรุป ผลการสังเกตพฤติกรรมระหว่างการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สะท้อนว่า การจัดประสบการณ์โดยใช้บริบท สังคมและวัฒนธรรมเป็นฐาน ช่วยให้เด็กได้ฝึกการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านสถานการณ์จริงที่ใกล้ตัว มีเป้าหมายชัดเจน และเปิดโอกาสให้ลงมือปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เด็กจึงแสดงพัฒนาการทั้งด้านการจดจำ การปฏิบัติตามคำสั่ง การยับยั้งและรอคอย การใช้ เวลา และการประเมินตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณที่พบว่าความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง ของเด็กหลังการจัดประสบการณ์สูงขึ้นกว่าก่อนการจัดประสบการณ์

อภิปรายผลการศึกษา

สำหรับการอภิปรายผลการศึกษา ผู้ศึกษาได้จำแนกประเด็น เป็นดังนี้

1. ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็กปฐมวัย พบว่า ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นผลมาจากการที่ผู้ศึกษาได้พัฒนาแผนการจัดประสบการณ์อย่างเป็นระบบ โดยเริ่มจากการศึกษาและวิเคราะห์ บริบททางสังคมและวัฒนธรรมของตำบลขุนคอง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ทั้งข้อมูลพื้นฐานของ หน่วยงาน แบบสอบถามจากผู้เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ปราชญ์ชาวบ้าน แล้วนำข้อมูลมาสังเคราะห์เป็นสาระการเรียนรู้ที่ สอดคล้องกับชีวิตจริงของเด็กปฐมวัย ส่งผลให้แผนการจัดประสบการณ์มีที่มาและความสำคัญชัดเจน สามารถบูรณาการบริบท ท้องถิ่นกับการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดของ นาถยา แก้วเมฆ และคณะ (2564) ที่กล่าวว่า การศึกษาวิเคราะห์ ข้อมูลพื้นฐานเป็นขั้นตอนสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากข้อมูลดังกล่าวช่วยประกอบการ ตัดสินใจในการกำหนดเป้าประสงค์ วัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ การจัดการเรียนรู้ และการประเมินผล อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิด ของ Armstrong (1989) ที่เสนอว่า การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพควรอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคลากร หลายฝ่าย ทั้งผู้เชี่ยวชาญ ครู และตัวแทนจากชุมชนท้องถิ่น เพื่อให้การจัดประสบการณ์สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของ ผู้เรียน

นอกจากนี้ การเลือกใช้สาระการเรียนรู้จากบริบทที่ใกล้ตัวเด็กตามแนวคิดของ De Jong (2008) ซึ่งให้ความสำคัญกับ การคัดเลือกบริบทที่มีความสัมพันธ์กับผู้เรียนโดยตรง ยังช่วยให้แผนการจัดประสบการณ์สามารถเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับ ประสบการณ์เดิมของเด็กได้อย่างมีความหมาย โดยผู้ศึกษาได้นำบริบทด้านบุคคล ด้านชุมชนและสังคม ด้านองค์ประกอบอาชีพ และด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มาใช้เป็นกรอบในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ ทำให้เนื้อหาที่นำมาใช้เป็นเรื่องราวหรือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชุมชนของเด็กเอง การนำสิ่งใกล้ตัวมาเป็นแกนหลักในการออกแบบแผนดังกล่าวช่วยลดระยะห่างระหว่าง บทเรียนกับชีวิตจริง และช่วยกระตุ้นความสนใจของเด็กปฐมวัยได้ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรัญญา ศรีบัว (2565) และ ศุภางค์

จิต กัลยาแก้ว (2567) ที่พบว่า การจัดการเรียนรู้ผ่านการสืบค้นองค์ความรู้จากสภาพแวดล้อมจริงในท้องถิ่น ช่วยให้แผนการสอนมีความสอดคล้องกับพัฒนาการและสามารถกระตุ้นความสนใจของเด็กปฐมวัยได้ดียิ่งขึ้น

ในด้านกระบวนการจัดประสบการณ์ แผนที่มีพัฒนาขั้นมีลำดับขั้นตอนชัดเจนและต่อเนื่อง ได้แก่ ขั้นกำหนดสถานการณ์ที่คุ้นเคย ขั้นลงมือปฏิบัติผ่านกิจกรรม ขั้นสรุปแนวคิดสำคัญ และขั้นเชื่อมโยงสู่ชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะขั้นลงมือปฏิบัติที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการเล่น การทดลอง ศิลปะ งานประดิษฐ์ และกิจกรรมกลุ่มตามเงื่อนไขที่กำหนด ซึ่งเอื้อต่อการฝึกกำกับตนเอง ทั้งด้านการจัดจ่อ การปฏิบัติตามคำสั่ง การรอคอย การใช้เวลา และการตรวจสอบผลงานของตนเอง ซึ่งบริบทชุมชนไม่ได้ทำหน้าที่เป็นเพียงเนื้อหาสำหรับการเรียนรู้ แต่เป็นฐานที่ช่วยให้เด็กเข้าใจสถานการณ์และความคาดหวังของกิจกรรมได้ง่ายขึ้น เนื่องจากเป็นเรื่องราว สถานที่ อาหาร อาชีพ หรือวิถีชีวิตที่เด็กเคยพบเห็นหรือมีประสบการณ์ร่วมมาก่อน เมื่อครูนำบริบทดังกล่าวมาใช้ร่วมกับสื่อของจริง การสาธิต คำถามกระตุ้นคิด ข้อตกลง และการช่วยเหลือจากเพื่อน เด็กจึงสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับสิ่งที่ต้องปฏิบัติในกิจกรรมได้ แม้ในระยะแรกเด็กอาจต้องอาศัยการชี้แนะจากครูในการฟังคำสั่ง รอคอย ใช้เวลา และตรวจสอบผลงาน แต่เมื่อได้ฝึกผ่านกิจกรรมที่มีลำดับขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง เด็กสามารถปฏิบัติพฤติกรรมเหล่านี้ได้ด้วยตนเองมากขึ้น ลักษณะดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดสังคมวัฒนธรรมและการช่วยเหลือแบบนั่งร้าน ที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาจากการได้รับความช่วยเหลือไปสู่การปฏิบัติได้ด้วยตนเอง (Vygotsky, 1978) กระบวนการดังกล่าวสอดคล้องกับ Bennett and Holman (2002) ที่อธิบายว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐานเป็นการใช้สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียนมาเป็นเครื่องมือในการเชื่อมโยงโน้ตสนให้เกิดความเข้าใจอย่างมีความหมาย อีกทั้งยังสอดคล้องกับ Yusra and Saragih (2016) ที่พบว่า การจัดการเรียนรู้ตามบริบทวัฒนธรรมช่วยส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ด้วยตนเองและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สูงขึ้น เมื่อพิจารณารายขั้นตอน พบว่า ขั้นกำหนดสถานการณ์ที่คุ้นเคยช่วยกระตุ้นความสนใจและเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมของเด็กกับสิ่งที่กำลังเรียนรู้ ผ่านสื่อของจริง สื่อท้องถิ่น นิทาน เพลง หรือสถานการณ์ใกล้ตัว สอดคล้องกับ Gilbert (2006) อ้างถึงใน ภูริต สงวนศักดิ์ (2562) ที่เสนอว่าการกำหนดสถานการณ์ควรคำนึงถึงความเกี่ยวข้องกับผู้เรียนและบริบทที่ผู้เรียนเผชิญอยู่ ขั้นลงมือปฏิบัติผ่านกิจกรรมช่วยให้เด็กได้ค้นพบความรู้หรือแนวคิดใหม่จากการปฏิบัติจริง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ วรัญญา ศรีบัว (2565) ที่พบว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้บริบทท้องถิ่นเป็นฐานผ่านการลงมือทำจริงช่วยให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีขึ้น เกิดการมีส่วนร่วม และเกิดความภาคภูมิใจในสิ่งที่ตนเองทำ

สำหรับขั้นสรุปแนวคิดสำคัญ เด็กมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนความคิด และบอกเล่ากระบวนการทำงานของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Bruner (1961) ที่เห็นว่าการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจากการลงมือปฏิบัติช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจภายในและความภาคภูมิใจในความสำเร็จ อันเป็นพื้นฐานสำคัญของการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง อีกทั้งยังสอดคล้องกับ Gilbert (2006) ที่กล่าวว่า การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนนำเสนอข้อค้นพบและสรุปความรู้จากกิจกรรมช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจแนวคิดสำคัญได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ส่วนขั้นเชื่อมโยงสู่ชีวิตประจำวันช่วยให้เด็กนำความรู้ แนวคิด และทักษะที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง สอดคล้องกับ De Jong (2008) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพคือการที่ผู้เรียนสามารถนำโน้ตสนไปใช้ในบริบทส่วนตัวและสังคมรอบตัวได้จริง และสอดคล้องกับ Gilbert (2007) อ้างถึงใน กมลวรรณ ต้อยเจริญพร (2561) ที่ระบุว่าการเชื่อมโยงความรู้กับบริบทอื่นในชีวิตประจำวันช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และการเชื่อมโยงความรู้กับสิ่งแวดล้อมรอบตัวผู้เรียน อีกประเด็นหนึ่งที่ส่งผลให้แผนการจัดประสบการณ์มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด คือ การคัดเลือกสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กปฐมวัย โดยเฉพาะการใช้สื่อ วัสดุ และทรัพยากรจากท้องถิ่นที่เด็กสามารถสัมผัส ทดลอง สังเกต เปรียบเทียบ และจำแนกได้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับ อัญญา เภาวาลี (2563) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นเปิดโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงผ่านสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ของจริง โดยใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ซึ่งสอดคล้องกับธรรมชาติของเด็กปฐมวัยที่เรียนรู้ผ่านการสำรวจและการลงมือกระทำ เช่นเดียวกับ ลัดดาณี ยืนยง (2564) ที่กล่าวว่า การจัดประสบการณ์

การเรียนรู้โดยใช้สื่อภูมิปัญญาท้องถิ่นช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงผ่านสื่อที่หลากหลาย และครูสามารถสอดแทรกความรู้และทักษะชีวิตตามจุดมุ่งหมายของการจัดประสบการณ์ได้อย่างเหมาะสม

ดังนั้น ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดประสบการณ์ที่อยู่ในระดับมากที่สุด จึงสะท้อนว่าแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมเป็นฐานที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้น มีคุณภาพทั้งในด้านการวิเคราะห์บริบท การกำหนดสาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดประสบการณ์ และการเลือกใช้สื่อที่สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ตลอดจนสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้กับชีวิตจริงของเด็กได้อย่างมีความหมาย อันเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้แผนดังกล่าวเหมาะสมต่อการนำไปใช้จัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็กปฐมวัย

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็กปฐมวัย

ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็กปฐมวัยทั้ง 5 ตัวบ่งชี้ พบว่า เด็กมีพัฒนาการอยู่ในระดับสูงมากทุกด้าน โดยด้านการประเมินตนเองและตรวจสอบผลงานมีร้อยละพัฒนาการสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการปฏิบัติตามคำสั่ง ด้านการรู้ยับยั้งและรอคอย ด้านการใช้สอยเวลาตามที่กำหนด และด้านการการจดจำใส่ใจ ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเป็นผลจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมเป็นฐาน ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้จากสถานการณ์ใกล้ตัวลงมือปฏิบัติจริง ทำงานภายใต้กติกาและเงื่อนไขที่ชัดเจน รวมทั้งได้สะท้อนผลการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

ด้านการประเมินตนเองและตรวจสอบผลงาน มีร้อยละพัฒนาการสูงสุด เนื่องจากกิจกรรมเปิดโอกาสให้เด็กได้ตรวจสอบผลงาน เปรียบเทียบกับตัวอย่าง สะท้อนความพึงพอใจ และคิดทบทวนเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดภายใต้บรรยากาศที่เอื้อต่อการแสดงความคิดเห็นและการเสริมแรงเชิงบวก จากการสังเกตยังพบว่า เด็กสามารถชื่นชมและให้เหตุผลต่อผลงานของเพื่อนได้ พฤติกรรมดังกล่าวสะท้อนว่า การประเมินผลงานไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะการตรวจสอบความถูกต้องหรือความครบถ้วนของงานเท่านั้น แต่ยังเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้การรับรู้คุณค่าของผลงานผู้อื่น การใช้ถ้อยคำเชิงบวก การรับฟังความคิดเห็น และการอยู่ร่วมกับเพื่อนในบรรยากาศที่ปลอดภัย ซึ่งสัมพันธ์กับองค์ประกอบบางส่วนของกระบวนการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม โดยเฉพาะความตระหนักรู้ทางสังคมและทักษะความสัมพันธ์ สอดคล้องกับ นิซซา ซานียนต์ (2564) ที่กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้บนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลป้อนกลับและตรวจสอบความก้าวหน้าของตนเอง ช่วยส่งเสริมการประเมินตนเองและการวางแผนปรับปรุงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งสอดคล้องกับ อนุสร หงษ์ขุนทด (2567) ที่เสนอว่าการประเมินตนเองและการประเมินโดยเพื่อนช่วยวางรากฐานทักษะการคิดวิเคราะห์ การสะท้อนผลการเรียนรู้ และการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย

ด้านการปฏิบัติตามคำสั่ง มีร้อยละพัฒนาการอยู่ในระดับสูงมาก จากการสังเกตพบว่า เด็กสามารถจดจำลำดับขั้นตอนและปฏิบัติตามกิจกรรมต่อเนื่องได้มากขึ้น โดยเฉพาะกิจกรรมที่ใช้วัสดุจริงและมีขั้นตอนสัมพันธ์กับเรื่องราวใกล้ตัว พฤติกรรมดังกล่าวสะท้อนว่า บริบทที่เด็กเข้าใจช่วยลดภาระในการตีความคำสั่ง ทำให้เด็กสามารถเก็บข้อมูลไว้ในความจำขณะทำงานและนำไปใช้ระหว่างปฏิบัติตามกิจกรรมได้ดีขึ้นสอดคล้องกับ ภูริต สงวนศักดิ์ (2562) ที่กล่าวว่า การเชื่อมโยงการเรียนรู้กับประสบการณ์ในชีวิตประจำวันช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจแนวคิดได้ดีขึ้น และสอดคล้องกับ McClelland (2011) อ้างถึงใน พิมพ์จุฑา นิมมาภิรัตน์ (2559) ที่พบว่า การฝึกทักษะความจำขณะทำงานช่วยให้เด็กปฐมวัยสามารถปฏิบัติตามคำสั่งหรือแผนการที่มีหลายขั้นตอนได้สำเร็จ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการ (2560) ที่เน้นการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการผ่านกิจกรรมหลักโดยใช้เรื่องราวใกล้ตัวและจัดลำดับขั้นตอนชัดเจน เพื่อช่วยให้เด็กปฏิบัติตามคำสั่งได้เหมาะสม

ด้านการรู้ยับยั้งและรอคอย มีพัฒนาการอยู่ในระดับสูงมากเช่นกัน เนื่องจากกิจกรรมส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมกลุ่มที่ใช้สื่อและอุปกรณ์ร่วมกัน เด็กจึงได้ฝึกการรอคอย การรับฟังผู้อื่น การปฏิบัติตามกติกา และการควบคุมอารมณ์ในสถานการณ์จริง สอดคล้องกับ McClelland (2011) อ้างถึงใน พิมพ์จุฑา นิมมาภิรัตน์ (2559) ที่ชี้ว่าการฝึกการยับยั้งชั่งใจผ่านสถานการณ์จำลองทางสังคมที่สนุกสนานช่วยให้เด็กควบคุมอารมณ์ ปรับตัวเข้ากับกติกา และมีสมาธิขึ้น อีกทั้งสอดคล้องกับ พิมพ์จุฑา นิมมาภิรัตน์

(2559) ที่พบว่ากิจกรรมที่มีกฎกติกาชัดเจนช่วยเสริมสร้างการกำกับพฤติกรรมตนเองของเด็กอนุบาล รวมถึง นุชจรินทร์ ธรรมสิทธิ์ (2563) และ A Smart Brain (2568) ที่ระบุว่ากิจกรรมกลุ่มและสถานการณ์ทางสังคมจำลองช่วยหล่อหลอมการรอคอย การรับฟัง และการยับยั้งชั่งใจของเด็ก

ด้านการใช้สอยเวลาตามที่กำหนด มีพัฒนาการอยู่ในระดับสูงมาก เนื่องจากผู้ศึกษาออกแบบกิจกรรมให้มีเป้าหมายชัดเจน กำหนดเวลาเหมาะสมกับวัย และมีสัญญาณเตือนก่อนหมดเวลา ทำให้เด็กได้ฝึกประเมินเวลา วางแผน และรับผิดชอบต่องานของตนเอง สอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2562) ที่กล่าวว่าการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับธรรมชาติของเด็กปฐมวัยและใช้เรื่องราวท้องถิ่นเป็นตัวกระตุ้น ช่วยให้เด็กเกิดแรงจูงใจภายในและเห็นความหมายของสิ่งที่เรียน อีกทั้งสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ที่เสนอให้กำหนดกรอบเวลากิจกรรมให้เหมาะสมกับวัย พร้อมใช้สัญญาณเตือนเพื่อช่วยให้เด็กบริหารเวลาได้ดีขึ้น รวมถึงนัฏฐ์นุช จรครบุรีธนากุล (2567) ที่เน้นการใช้สัญญาณเตือนล่วงหน้า กิจกรรม และวินัยเชิงบวกเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบและการกำกับตนเองตามกรอบเวลา

อย่างไรก็ตาม ด้านการจัดจ่อใส่ใจแม้มีร้อยละพัฒนาการต่ำกว่าด้านอื่น ผลดังกล่าวอาจเกี่ยวข้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยและลักษณะของกิจกรรมที่ใช้ในการศึกษา เด็กอายุ 4-5 ปี ยังอยู่ในช่วงพัฒนาความสามารถในการคงความสนใจและด้านทานสิ่งเร้ารอบข้าง จึงอาจจอกว้างได้ง่ายเมื่อกิจกรรมมีสื่อ วัสดุ หรือการเคลื่อนไหวของเพื่อนหลายอย่างในเวลาเดียวกัน ขณะเดียวกัน สื่อที่มีความแปลกใหม่ เช่น เทคโนโลยีหรือวัสดุของจริง อาจช่วยดึงดูดความสนใจของเด็กในช่วงเริ่มต้น แต่ความแปลกใหม่เพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอต่อการทำให้เด็กคงความสนใจตลอดระยะเวลาของกิจกรรม โดยเฉพาะเมื่อแผนการจัดประสบการณ์ใช้เวลาครั้งละ 1 ชั่วโมงและมีการเปลี่ยนผ่านระหว่างกิจกรรมหลายช่วง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า การส่งเสริมการจัดจ่อใส่ใจควรพิจารณาทั้งความเหมาะสมของระยะเวลา จำนวนสิ่งเร้า การจัดลำดับกิจกรรม ให้สอดคล้องกับธรรมชาติของเด็กปฐมวัย ทั้งนี้ นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล (2560) อธิบายว่า ความสามารถในการจัดจ่อใส่ใจและความคุมสิ่งรบกวนเกี่ยวข้องกับการทำงานของสมองส่วนหน้าที่ยังอยู่ระหว่างการพัฒนาในเด็กปฐมวัย และ Diamond and Lee (2011) ชี้ว่าความสามารถในการคงความสนใจและด้านทานสิ่งเร้ารบกวนเป็นพื้นฐานสำคัญของการกำกับพฤติกรรมและการเรียนรู้

โดยสรุป การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมเป็นฐานช่วยส่งเสริมความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็กปฐมวัยได้อย่างรอบด้าน เนื่องจากเด็กได้เรียนรู้ผ่านบริบทใกล้ตัวที่มีความหมาย ลงมือปฏิบัติจริง มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน และได้รับการสนับสนุนจากครูภายใต้บรรยากาศที่ปลอดภัยและมีกติกาชัดเจน สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมวัฒนธรรมของ Vygotsky ที่มองว่าพัฒนาการทางสติปัญญาเกิดจากปฏิสัมพันธ์ในบริบททางสังคม และแนวคิดของ Bodrova and Leong (2007) ที่เห็นว่าบริบททางสังคมเป็นเครื่องมือทางปัญญาที่ช่วยให้เด็กพัฒนาจากการถูกกำกับภายนอกไปสู่การกำกับตนเอง อีกทั้งสอดคล้องกับ Zimmerman (2000) ที่อธิบายว่าแรงจูงใจจากบริบทที่มีความหมายเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาไปสู่การกำกับตนเองอย่างเป็นระบบ และสอดคล้องกับ นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล (2560) ที่ชี้ว่าสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย สนุกสนาน และมีกติกาชัดเจน ช่วยส่งเสริมทักษะสมอง EF อันเป็นฐานสำคัญของการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

1. ครูผู้สอนหรือสถานศึกษาควรจัดเก็บและสังเคราะห์ข้อมูลบริบทชุมชนอย่างเป็นระบบ เพื่อนำข้อมูลมาใช้เป็นฐานในการออกแบบสถานการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและประสบการณ์เดิมของเด็กปฐมวัย

2. การประเมินตนเองของเด็กปฐมวัยควรพัฒนาให้มีความหลากหลายมากขึ้น โดยปรับจากการประเมินความรู้สึกไปสู่การประเมินเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดร่วมกัน เช่น แบบตรวจสอบรายการด้วยภาพ หรือการเปรียบเทียบผลงานกับชิ้นงานต้นแบบ เพื่อส่งเสริมทักษะการตรวจสอบความถูกต้องและการกำกับตนเองในระดับที่สูงขึ้น

3. การสื่อสารข้อตกลงและการบริหารเวลาควรใช้สื่อเชิงประจักษ์ เช่น เพลง สัญญาณเสียง นาฬิกาทราย หรือนาฬิกาจับเวลา เพื่อช่วยให้เด็กฝึกประเมินเวลา ควบคุมพฤติกรรม และลดการพึ่งพาการกระตุ้นเตือนจากครู

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

1. ควรศึกษาและพัฒนานวัตกรรมที่มุ่งส่งเสริมด้านการการจดจ่อใส่ใจ โดยเฉพาะ เนื่องจากเป็นด้านที่มีรอยละพัฒนาการน้อยที่สุด เช่น การใช้บอร์ดเกมบริบทชุมชนหรือกิจกรรมที่ต้องใช้สมาธิต่อเนื่องภายใต้เงื่อนไขเวลาและสิ่งเร้ารบกวน

2. ควรนำแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมเป็นฐานไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยในด้านอื่น ๆ เช่น การคิดแก้ปัญหา การคิดสร้างสรรค์ หรือทักษะการเป็นนักไตร่ตรอง

3. ควรมีการติดตามผลในระยะยาว เพื่อศึกษาความคงทนของความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของเด็กปฐมวัย และนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงการจัดประสบการณ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กมลวรรณ ด้อยเจริญพร. (2561). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐาน เรื่อง สารชีวโมเลกุลที่มีต่อทักษะการโต้แย้งทาง

วิทยาศาสตร์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเรียนชั้นปีที่ 2 โรงเรียนเตรียมทหาร จังหวัดนครนายก.

[วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช].

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). คู่มือการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี.

โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2568). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2568 สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี ฉบับทดลองใช้.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

ญาณิศา ภีระบรรณ. (2568). การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยบูรณาการอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ร่วมกับการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบค้นเป็นฐานเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมและทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย. วารสารหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 4(1), 45-62.

นิชชา ชำนิยนต์. (2564). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานด้วยคลาวด์เทคโนโลยีในสภาพแวดล้อมแบบเกมิฟิเคชันเพื่อพัฒนาการรู้สารสนเทศในบริบทของชุมชนและการมีส่วนร่วมของนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิต. [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].

ทิตนา แหมมณี. (2562). ศาสตร์การสอน. (พิมพ์ครั้งที่ 23). โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล. (2560). การพัฒนาทักษะสมอง EF สำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการของคุรุสภา ประจำปี 2559. สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. <http://www.lg-t.com>

นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล. (2560). การประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร (EF) ในเด็กปฐมวัย. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการ การพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ ครั้งที่ 29 สมาคมพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ประเทศไทย.

- นัฏฐ์นุช จรครบุรีธนาคุณ. (2567). วินัยเชิงบวกของเด็กปฐมวัยสู่การเรียนรู้บนฐานวิถีชีวิตใหม่. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 35(1), 1-16.
- นาลยา แก้วเมฆ, สุพจน์ เกิดสุวรรณ, สุตาพร พงษ์พิษณุ และวลัยพรรณ บุญมี. (2564). การพัฒนาหลักสูตรประเพณีและวัฒนธรรมไทยทรงดำ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ ศรีนครินทรวิโรฒ*, 22(2), 48-63.
- นุชจรินทร์ ธรรมสิทธิ์. (2563). การพัฒนาทักษะสังคมของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมนิทานคุณธรรมประกอบฉากนิทาน. *วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ มจร วิทยาเขตแพร่*, 6 (1), 30 - 44
- ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2563). *ความเป็นครูมืออาชีพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). มิน เซอร์วิส ซัพพลาย.
- พิมพ์จุฑา นิมาภิรัตน์. (2559). *การเสริมสร้างการกำกับพฤติกรรมของตนเองสำหรับเด็กอนุบาล*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].
- โรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย. (2568). *หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย พุทธศักราช 2568*. โรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย.
- ภูริต สงวนศักดิ์. (2562). *ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้บริบทเป็นฐานที่มีต่อการเรียนรู้เคมีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].
- ลัดดาณี ยืนยิ่ง. (2564). ผลการจัดประสบการณ์โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัย. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 6(2), 89-100.
- วรัญญา ศรีบัว. (2565). การพัฒนาหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยพวนสำหรับเด็กปฐมวัย อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี. *วารสารวิชาการธรรมศาสตร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*, 22(4), 183-195.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2552). *ทฤษฎีการประเมิน* (พิมพ์ครั้งที่ 7). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภางค์จิต กล้วยแก้ว. (2567). การพัฒนาหลักสูตรภูมิปัญญาพื้นบ้านด้านการทอผ้าเมืองสำหรับเด็กปฐมวัย. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 47(7), 28-44.
- สิรินทร์ ลัดดาภิบาล บุญเชิดชู. (2558). *การสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SSAPA เพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ].
- เสาวรส ชูศรี และ อุทัยวรรณ ดอกพรม. (2566). รูปแบบนำเสนอการพัฒนาทักษะการวิจัยโดยใช้ชุมชนเป็นฐานเพื่อสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูรัก(ษ์)ถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 12 (1), 216-230.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580*. สืบค้นเมื่อ 12 มิถุนายน 2568, จาก <https://www.nesdc.go.th/download/document/SAC>.
- อนุสร หงษขุนทด. (2567). *แนวทางการประเมินความสามารถผู้เรียนปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2568*. สืบค้นเมื่อ 16 มกราคม 2569, จาก https://krukob.com/web/curriculum-3/#google_vignette.
- อัญญา เถาว์ชาลี. (2563). ผลการใช้ชุดการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของครูด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นเพชรบุรีเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี*, 10(2), 71-82.
- A.smartbrain. (2568). *ฝึกลูกให้ "คิดก่อนทำ" ด้วยทักษะยับยั้งชั่งใจ จุดเริ่มต้นของ EF ที่ดี*. สืบค้นเมื่อ วันที่ 28 มีนาคม 2568, จาก <https://www.asmartbrain.com/post/teach-kids-self-control-ef-skills>.

- Arbeau, K. A., & Coplan, R. J. (2007). Kindergarten teachers' beliefs and responses to hypothetical prosocial, asocial, and antisocial children. *Merrill-Palmer Quarterly*, 53(2), 291-318.
- Armstrong, D. G. (1989). *Developing and documenting the curriculum*. Allyn and Bacon.
- Bandura, A. (1977). *Social learning theory*. Prentice Hall.
- Bennett, J., & Holman, J. (2002). Context-based approaches to the curriculum. In J. K. Gilbert, O. de Jong, R. Justi, D. F. Treagust, & J. H. van Driel (Eds.), *Chemical education: Towards research-based practice* (pp. 165-184). Kluwer Academic Publishers.
- Bodrova, E., & Leong, D. J. (2007). *Tools of the Mind: The Vygotskian Approach to Early Childhood Education*. (2nd ed.). Merrill/Prentice Hall.
- Bruner, J. S. (1961). The act of discovery. *Harvard Educational Review*, 31(1), 21-32.
- De Jong, O. (2008). Context-based chemical education: How to improve it? *Chemical Education International*, 8(1), 1-7.
- Diamond, A., & Lee, K. (2011). Interventions shown to aid executive function development in children 4 to 12 years old. *Science*, 333(6045), 959-964.
- Gilbert, J. K. (2006). On the nature of “context” in chemical education. *International Journal of Science Education*, 28(9), 957-976.
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Harvard University Press.
- Yusra, D. A., & Saragih, S. (2016). Development of individual mathematical communication skills through context-based joyful learning in Malay culture. *Journal of Mathematics Education*, 1(1), 10-25.
- Zimmerman, B. J. (2000). *Attaining Self-Regulation: A Social Cognitive Perspective*. In M. Boekaerts, P. R. Pintrich, & M. Zeidner (Eds.). *Handbook of Self-Regulation* (pp. 13-39). Academic Press.